



**Jelentés a “BBA-5.4.5/17-2020-00001 - Komplex hazatérési és reintegrációs program emberkereskedelem áldozatai számára” című projekt keretében szervezett német és magyar tanulmányutakról**

**2022. április 25-29., Berlin**

**2022. június 28-30., Budapest**

Készült a “BBA-5.4.5/17-2020-00001 - Komplex hazatérési és reintegrációs program emberkereskedelem áldozatai számára” című projekt keretében.

Készítette: Nemzetközi Migrációs Szervezet, Budapest, 2023

A jelentésben leírtak a szerző nézeteit tükrözik, azok nem tekinthetők a Belügyminisztérium vagy az Európai Bizottság hivatalos állásfoglalásának, ők nem tehetőek felelőssé az abban foglaltakért.

## BEVEZETŐ

A Nemzetközi Migrációs Szervezet (továbbiakban: IOM) 1999 óta valósít meg emberkereskedelem elleni projekteket Magyarországon. 2005-ben együttműködési megállapodást írt alá a magyar kormányval az emberkereskedelem áldozatainak támogatására vonatkozóan. A szervezet 2008 óta tagja a Nemzeti Emberkereskedelem Elleni Koordinációs Mechanizmusnak, illetve az azzal párhuzamosan működő civil kerekasztalnak is. Az IOM külföldön azonosított magyar állampolgárságú áldozatok hazatérésében és reintegrációjában nyújt segítséget magyar kormányzati és nem-kormányzati szervezetekkel szoros együttműködésben. Az emberkereskedelem elleni figyelemfelhívó és tájékoztató kampányok végrehajtása vonatkozásában az IOM értékes nemzetközi és hazai tapasztalatokra támaszkodhat.

Az IOM budapesti irodája a nemzetközi áldozatirányítási mechanizmusok kiépítését és fejlesztését illetően a közelmúltban hajtott már végre több olyan projektet is, amelynek keretében sor került nemzetközi tapasztalatcserékre. Ilyen volt a 2015-18 között megvalósított *„Piloting Comprehensive Return and Reintegration Assistance for Hungarian Victims of Trafficking”* című projekt, melynek keretében kétnapos workshop került megrendezésre Budapesten a magyarországi védett házak munkatársai, emberkereskedelem elleni kapcsolattartók és visszatérési tanácsadók számára nyolc olyan európai tagállamból, ahol nagy számban vannak jelen az emberkereskedelem magyar áldozatai (Hollandia, Belgium, Svájc, Németország, Ausztria, Olaszország, Egyesült Királyság és Spanyolország). A műhelymunka az emberkereskedelem áldozatainak speciális sebezhetőségeinek kezelésére és a segélyprogramokból való korai lemorzsolódás problémájának kezelési módszereire összpontosított.

A másik hasonló projekt 2017-18 között került végrehajtásra, mely a *„BBA-5.4.2-16 - Svájci-magyar együttműködés az emberkereskedelem áldozatainak referálása terén”* címet viselte, és amely során három alkalommal került sor tanulmányútra Svájc és Magyarország viszonylatában az emberkereskedelem áldozatainak azonosítására, irányítására, támogatására és védelmére vonatkozó gyakorlatok feltérképezése céljából. A projekt eredményei a [RAVOT-EUR honlap](#) adatbázisába is beépítésre kerültek.

A jelen beszámolóban bemutatott tanulmányutak a *„BBA-5.4.5/17-2020-00001 - Komplex hazatérési és reintegrációs program emberkereskedelem áldozatai számára”<sup>1</sup>* című projekt III. komponensének (Nemzetközi tapasztalatcserék) keretében valósultak meg. A projekt a Külgazdasági és Külügyminisztérium Konzuli és Állampolgársági Főosztályával, valamint a Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkárságával együttműködésében került megvalósításra 2021. júliusa és 2023. márciusa között az Európai Unió Belső Biztonsági Alapjának támogatásával és a Belügyminisztérium társfinanszírozásában. A projekt célja, hogy reagáljon az emberkereskedelem külföldön azonosított magyar

---

<sup>1</sup> <https://hungary.iom.int/ct-return>

áldozatainak biztonságos hazautaztatásának igényére, valamint a hazai áldozatsegítő- és ellátórendszer szolgáltatásait kiegészítve szociális munkával és anyagi támogatással segítse a hazatérő áldozatoknak a társadalomba történő sikeres és fenntartható reintegrációját.

A projektben megvalósult két tapasztalatcserét az IOM budapesti és berlini irodája szervezte az együttműködő partnerek közreműködésével és részvételével. Az Európai Unión belül Svájc és Hollandia mellett Németország az egyik leginkább érintett célország az emberkereskedelem magyar áldozata számára, mind a szexuális, mind a munkacélú kizsákmányolás kapcsán. A tapasztalatcserék célja így az volt, hogy eredményeként a szakemberek, átfogó képet kapjanak a partnerországokban működő áldozatirányítási mechanizmusokról, szervezetek munkájáról és viszonyáról, valamint az elérhető szolgáltatásokról, melynek köszönhetően hatékonyabban referáljanak és nyújtsanak támogatást az áldozatoknak.

A tanulmányutakat követően több alkalommal is történt már kapcsolatfelvétel, információkérés és referálás a résztvevő német és magyar szakemberek között, nem kizárólag az IOM-en keresztül. A visszajelzések és ezen tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy kézzel fogható eredménye volt a tanulmányutak megszervezésének. Bízunk benne, hogy az ezek során kialakított kapcsolatok a jövőben is megmaradnak növelve az áldozatirányítás és -segítés minél hatékonyabbá tételét a két ország viszonylatában.

A tanulmányutak programjai során meglátogatott szervezetekről többletinformációk érhetőek el a szövegben elhelyezett linkeken keresztül.

## NÉMETORSZÁGI TANULMÁNYÚT

A 2022. április 25 és 29. között Berlinbe szervezett négynapos [tanulmányutak konferencia nyitotta meg](#), amelynek helyszínéül Magyarország Berlini Nagykövetsége szolgált. A délelőtti folyamán a IOM Budapest munkatársai bemutatták a jelen projektet, majd a Belügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium képviselői vázolták fel a résztvevők számára az emberkereskedelem elleni küzdelem magyarországi keretrendszerét, illetve az emberkereskedelem áldozatává vált személyek számára nyújtott asszisztencia elemeit. A délutáni blokkban a Németországban áldozattá vált személyek számára elérhető áldozatsegítő szolgáltatásokról halhattak a résztvevők az emberkereskedelem ellen küzdő német civil szervezeti hálózat, [KOK](#), képviselőjétől, majd az IOM német irodájának munkatársa mutatta be az Önkéntes Hazatérési és Reintegrációs Programjukat, melynek keretében emberkereskedelem magyar áldozatainak a hazautaztatását is meg tudják szervezni. A bevezető előadásokat követően a konferencián résztvevő további német és magyar szervezetek mutatkoztak be.

Több olyan szervezet is jelen volt, amelyek elsősorban munkacélú kizsákmányolás áldozatait segítik és munkaügyi központokkal is szorosan együttműködnek. Ilyen volt a [Servicestelle gegen Zwangsarbeit](#) és a [BEMA](#) is. Bár a munkacélú kizsákmányolás áldozatai leginkább férfiak, a konferencia során az egyik kihívásként azonosított pont a kifejezetten férfi áldozatok számára

fenntartott védett házak hiánya. Őket így legtöbbször hajléktalan szállón vagy ideiglenesen hotelben tudják elhelyezni a segítő szervezetek, amennyiben erre szükség van.

Nem csak Berlinből, de Németország több régiójából is jelen voltak szervezetek, mint például a [Jadwiga](#), mely tanácsadó központokat működtet Münchenben és Nürnbergben is, valamint a [Karo e.V.](#), mely Kelet-Németország és Csehország határán működik és elsősorban szexuális célú kizsákmányolás áldozatait segítik.

A résztvevő szervezetek mindegyike találkozott már magyar áldozatokkal a munkájuk során. A Jadwiga képviselőjének elmondása szerint ők például több megkeresést szoktak kapni a magyar konzulátustól egy-egy (potenciális) áldozat segítése kapcsán, mint más konzuli képviselőektől, aminek szerinte az lehet az egyik oka, hogy a magyar konzuli szolgálat jobban fókuszál erre a témakörre.

A tanulmányút [második napja](#) helyszínlátogatásokkal folytatódott. A délelőtti folyamán a tanulmányúton részt vevő magyar szakértők és kísérőik meglátogatták a [Probea Berlin](#) regisztrációs irodáját. 2017. július 1-jén lépett életbe a Prostituáltaként Dolgozókat Védő Törvény (ProstSchG), azóta a Németországban szexmunkát végző személyek kötelesek tevékenységüket az illetékes hatóságnál bejelenteni, és regisztrációs bizonyítványt igényelni. A regisztrációs bizonyítvány kiállítására Berlinben a Tempelhof-Schöneberg kerületi önkormányzati hivatal fent említette irodája jogosult. A regisztrációs kötelezettségek célja annak biztosítása, hogy a szexmunkások átfogó információkhoz és segítségnyújtási forrásokhoz férhessenek hozzá, és ezáltal jobban megismerhessék és gyakorolhassák jogaikat. A Probea munkatársa előadásában bemutatta a regisztráció és a hozzá kapcsolódó tanácsadási gyakorlat folyamatát és tartalmát, a irodát érő fő nehézségeket, illetve a tevékenységükhöz kapcsolódó statisztikai adatokat és tendenciákat.

A regisztrációs folyamat része az egészségügyi tanácsadás, melyen a 18-21 év közötti regisztráltaknak fél évente kell megjeleníteniük, 21 év felett pedig évente. Orvosi vizsgálat ugyan nincs, de a tanácsadás során mindig személyre szabott az érintett témák köre, mint például nemi úton terjedő betegségek, fogamzásgátlás, önkéntes munkavállalás, droghasználat, terhesség, biztonság, higiénia.

A regisztráció során a tanácsadók külön figyelnek azokra a jelekre, melyek esetleg emberkereskedelemre utalhatnak. Ha valaki kísérővel érkezik, akkor őt minden esetben különválasztják a regisztrálni kívánó személytől, hogy nyugodt körülmények között bizonyosodhassanak meg róla, hogy önként vállalja a regisztrációt.

A Probea adatai szerint a Németországban regisztrált szexmunkások kb. 7%-a magyar, míg a csak Berlinben regisztráltak 1,3%-a magyar állampolgárságú. Ez az arány azonban minden bizonnyal elmarad a valós számoktól. Ezt erősítette meg a berlini rendőrség Bűnügyi Nyomozó Osztályának egyik képviselőjének elmondása is, aki szerint az utcai prostitúcióban résztvevő, sokszor nem regisztrált személyek között az egyik legnagyobb számban magyar állampolgárok vannak.

A délután folyamán a résztvevők a katolikus civil szervezet, az [IN VIA e.V.](#) emberkereskedelem áldozatai számára fenntartott speciális tanácsadó központjába látogattak el. Az emberkereskedelem által érintett nőket segítő berlini és brandenburgi tanácsadó központok szorosan együttműködnek az IN VIA Streetwork - HIV/AIDS prevenciós programjával Brandenburg államban és a lengyelországi határon átnyúló térségben is. A szervezet fő profilja elsősorban a szexuális egészséggel kapcsolatos tudatossághoz és megelőzéshez kapcsolódik, ugyanakkor az áldozatok számára egyéb asszisztenciát is nyújtanak, ha arra szükség van.

A tanácsadó központban tartott beszélgetésen a [berlini rendőrség Bűnügyi Nyomozó Osztályának](#) munkatársai is részt vettek és beszámoltak a magyar áldozatokkal összefüggő jellemző tapasztalataikról. Elmondásuk szerint az utcán dolgozó szexmunkások szinte kizárólag román, bolgár és magyar állampolgárságúak, közülük többen több mint tíz éve dolgoznak kint és már teljesen természetes számukra, hogy a rendőrséghez fordulnak, ha valami probléma adódik. A (főleg női) nyomozók folyamatosan látogatják az utcákat, beszélnek az ott dologzó nőkkel, tájékoztató anyagokat osztanak (különbéle nyelveken) és jelzik, hogy bármikor kereshetik a rendőrséget, ha arra szükségük lenne. A folyamatosan kapcsolat miatt idővel egyfajta bizalom is kialakul, így segítséget is könnyebben kérnek azok, akiknek erre szükségük van. A COVID járvány alatt, több legálisan működő bordélyház is bezárt, az újabban nyitottaknál viszont még időbe telik a bizalmi kapcsolat kialakítása.

Az egyik résztvevő szervezet megemlítette azt az aggasztó trendet is, amely szerint a szexmunkásként dologzó nőket egyre többször kényszerítik arra, hogy drogot áruljanak. Ez pedig magával hozza a drogfogyasztás és addikció veszélyét is.

Ami a büntetőeljárás során szükséges tanúskodást illeti, a berlini nyomozók elmondása szerint elméletben az áldozatok akár Magyarországról videóhíváson keresztül is tudnának tanúskodni, nem szükséges, hogy ehhez visszautazzanak Németországba. Azonban ez a megoldás még nem annyira elterjedt és mindig az adott ügyben eljáró bírótól függ, hogy ezt engedélyezi-e. A beszélgetés során szóba került olyan eset is, amikor pszichoterapeutától kapott szakvélemény nyomán a bíróság nem kötelezte az áldozatot arra, hogy Németországban tanúskodjon.

A délután zárásaként a tanulmányút magyar résztvevői közül néhányan ellátogathattak egy, a belvárostól kívül eső védett szállásra, ahol megismerhették azokat a körülményeket és szolgáltatásokat, melyek rendelkezésre állnak az ott elhelyezett kizsákmányolás áldozatává vált nők számára.

**A harmadik nap** szintén a helyszínlátogatások jegyében telt el. A délelőtt folyamán a [SOLOWODI](#) tanácsadó központját keresték fel a szakértők. A SOLWODI, mely bajba jutott migráns és menekült nők számára nyújt segítséget, egy speciális tanácsadó központot is üzemeltet a városban az emberkereskedelem és a nemi alapú erőszak, a kizsákmányolás és az emberi jogok megsértésének egyéb formáinak áldozatai számára. A központ célcsoportját azok a migráns és menekült nők alkotják, akiknek védelemre van szükségük, különös tekintettel az emberkereskedelem áldozataira. A központ munkatársai a látogatás folyamán beszámoltak az

áldozatok számára nyújtott fő szolgáltatásokról, az áldozatsegítést érintő jellemző tapasztalataikról.

A délután folyamán a **Családokért, Idősekért, Nőkért és Fiatalokért Felelős Szövetségi Minisztérium**, valamint a **Szociális és Munkaügyi Szövetségi Minisztérium** képviselőivel való online találkozóra került sor az IOM berlini irodájában. A német szövetségi kormányzat emberkereskedelem elleni küzdelemért felelős képviselői bemutatták a területen elért eddigi főbb eredményeket, az emberkereskedelem jelenségével is foglalkozó fő munkacsoportokat és létrehozott stratégiákat. Beszámoltak továbbá a közlőjövőben várható, a szakpolitikai területet érintő főbb fejlesztési pontokról, úgyis mint a folyamatban lévő nemzeti áldozatirányítási mechanizmus és a hozzá kapcsolódó akcióterv véglegesítéséről.

**A tanulmányút zárónapján** workshopra került sor, ahol egy valós elemekből felépülő, fiktív eset feldolgozásán keresztül vették végig a résztvevők a Németországban áldozattá vált magyar állampolgárok azonosításának, a számukra nyújtott azonnali és hosszú távú segítségnyújtásnak, továbbirányításuknak és hazatérésüknek, továbbá az őket érintő hatósági eljárásoknak a jellemző tapasztalatait.

#### **A workshop főbb megállapításai:**

- Az emberkereskedelem áldozatainak azonosításának nincs egységesen bevett gyakorlata, az szövetségi tartományi szinten, illetve tanácsadó központként is más-más. Van olyan szervezet, amely az UNODC indikátor listáját<sup>2</sup> veszi alapul, míg a munkacélú kizsákmányolás áldozatainak azonosításakor jellemző, hogy az ILO vonatkozó indikátorait<sup>3</sup> használják.
- Mielőtt az áldozat megtenné a rendőrségi feljelentést, kiemelten fontos őt tájékoztatni a folyamatról, az elérhető szolgáltatásokról és a hazatérés feltételeiről. Németországban az azonosítást követően 6 hónap áll az áldozatok rendelkezésére, hogy eldöntsék, hogy együttműködnek-e a hatóságokkal.
- A rendőrségi kihallgatás során a tanácsadó központok munkatársai jellemzően nincsenek jelen, így elkerülve azt, hogy jegyzőkönyvbe vétel miatt később tanúként kelljen megjelenniük a bíróságon, ami azzal járna, hogy az áldozatot sem tudnák a továbbiakban segíteni.
- A tanácsadó központok arra is kiemelt figyelmet fordítanak, hogy az áldozatok mielőbb kapjanak ügyvédi segítségét, még jóval a tárgyalás megkezdése előtt.
- A tanácsadó központok ugyan megveszik a hazaútra szóló busz/vonatjegyet, ám ezt követően az áldozatok sokszor eltűnnek a látókörükből, így az utánkövetés sem lehetséges.

---

<sup>2</sup> Human Trafficking Indicators, United Nations Office on Drugs and Crime, [https://www.unodc.org/pdf/HT\\_indicators\\_E\\_LOWRES.pdf](https://www.unodc.org/pdf/HT_indicators_E_LOWRES.pdf)

<sup>3</sup> Indicators for Labour Exploitation, International Labour Organization, [https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed\\_norm/---declaration/documents/publication/wcms\\_105035.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_105035.pdf)

- Bevett gyakorlat, hogy a hazatérés előtt a tanácsadó központ igyekszik felvenni a kapcsolatot az otthon maradt családtagokkal, hogy megbizonyosodjanak róla, hogy ahova az áldozat vissza akar térni, az valóban biztonságos számára.
- Bár az IOM német irodája tud segíteni a hazautaztatásban, ez azonban időbe telik (jellemzően 1-2 hét), ám sokszor ennél hamarabb szeretnének az áldozatok hazajutni, így más szervezet segítségével történik meg a hazajutás.
- A rendőrség és a segítő szervezetek is sokat tesznek azért, hogy növeljék az áldozatok feljelentési hajlandóságát, ám ez sokszor ütközik nehézségbe.

## MAGYARORSZÁGI TANULMÁNYÚT

A magyarországi tanulmányút 2022.június 28-30. között került megrendezésre.

**Az első napon** a német szakértőket az IOM Budapest munkatársai Sárkeresztúrra kísérték el, ahol bepillantást nyerhettek a Magyarországon területi és társadalmi szegregáció által sújtott emberek életkörülményeibe, az emberkereskedelem áldozatává válással összefüggő fő mozgatórugókba és a helyi közösség élethelyzetét, anyagi, társadalmi és infrastrukturális depriváltságát és kilátástalanságát javítani hivatott kormányzati finanszírozású és civil/egyházi szervezeti fenntartású programokba.

Az elhangzottak alapján, míg 10-15 éve az volt a jellemző, hogy Romániából érkezett lányokat futattak a településen és annak környékén, mostanra ez megszűnt és inkább helyi családok nő tagjai mennek ki/küldik ki őket Hollandiába, Németországba, Angliába dolgozni, ahol sok esetben kizsákmányolják őket.

A település polgármesterével, a rendőrség körzeti megbízottjával, a Máltai Szeretetszolgálat helyi munkatársával, illetve a Belügyminisztérium képviselőivel történt eszmecsere során a résztvevők képet kaptak a településen is működő **Felzárkózó települések program**, illetve az azt kiegészítő Jelenlét program részleteiről, elért eredményeiről és a további tervezett fejlesztési irányokról. Az elért eredményekről a résztvevők maguk is megbizonyosodhattak, hisz a kötetlen eszmecsere követően közösen meglátogatták a szegregátumban kialakított Közösségi Teret és Biztos Kezdet Gyerekházat.

**A második nap** folyamán a résztvevők a nemzeti áldozatirányítási mechanizmusban nagy jelentőséggel és tapasztalattal rendelkező szervezeteket kereshették fel – a tanulmányút időbeli korlátja miatt természetesen a teljesség igénye nélkül. A délelőtti folyamán a résztvevők egy csoportja a **Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda emberkereskedelem elleni szakegység**énél tett látogatást, ahol a szakegység vezetője bemutatta a nyomozócsoport feladatait és tevékenységeit, a munkájukkal összefüggő eddigi tapasztalatokat, fő statisztikai adatokat, az intenzív nemzetközi együttműködésben folytatott bűnüldöző munka jellemzőit és nehézségeit, külön kitérve a német társhatóságokkal való együttműködésre.



A résztvevők másik csoportja ezalatt a **Baptista Szeretetszolgálat** által fenntartott egyik védett házat kereste fel, ahol, hasonlóan a német tanulmányút védett szálláshelyen történt látogatásához, ahol megismerhették azokat a körülményeket és szolgáltatásokat, melyek rendelkezésre állnak az ott elhelyezett kizsákmányolás áldozatai számára.

A délután folyamán a résztvevők a **budapesti Áldozatsegítő Központban** tettek látogatást<sup>4</sup>, ahol a Központ, valamint az azt működtető Igazságügyi Minisztérium munkatársai beszámoltak az emberkereskedelem áldozatává vált magyar állampolgárok számára igénybe vehető szolgáltatásokról és segítségnyújtási formákról, a magyarországi áldozatsegítés rendszeréről és eredményeiről, illetve az emberkereskedelem áldozatainak azonosítási rendjéről.

**A tanulmányút utolsó napján** zárókonferencia került megrendezésre, melyhez a helyszínt a projekt egyik együttműködő partnere, a Külgazdasági és Külügyminisztérium biztosította. A konferencia folyamán a köszöntőkön és a projekt bemutatásán túl a résztvevők előadásokat halhattak az **Országos Bírósági Hivatal (OBH)** és az **Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT)** képviselőitől. Az előbbi előadás alkalmával a német szakértők átfogó képet kaphattak a magyar bírósági szervezetrendszeréről, az emberkereskedelem jelenségkörét érintő joggyakorlatról, a tanúgondozás rendszeréről és az OBH tematikus képzéseiről. Ezt követően az OKIT vezetője előadásában bemutatta a szervezet feladatait és tevékenységeit, elhelyezkedését a nemzeti áldozatirányítás rendszerében, a rajtuk keresztül elérhető szolgáltatások körét, illetve az ezek igénybevételének kritériumait, folyamatát, a védett szállások működését, a szervezethez befutó megkeresések fő statisztikai ismérveit, illetve az általuk folytatott tájékoztató tevékenységeket.

A délután folyamán a konferencián résztvevő német és magyar szakértők **workshop** keretében folytattak eszmecserét egy német-magyar áldozatirányítási mechanizmus lehetséges szerkezetét és formáját illetően. A workshop során egyértelművé vált, hogy mindaddig amíg Németországban nem létezik nemzeti áldozatazonosítási és irányítási mechanizmus, addig a korábban hivatkozott, más célországok viszonylatában már létező nemzetközi áldozatirányítási mechanizmus kiépítése csak korlátozottan lehetséges.

A workshop célja a **két tanulmányút tapasztalatait összegző beszélgetés** volt, melynek alapjául a **RAVOT-EUR** projektben is használt transznacionális áldozatirányítási mechanizmus folyamata szolgált, annak is elsősorban az azonosítástól a Magyarországra való hazatérésig tartó része.

A workshop során elhangzott legfontosabb megállapítások összegzése a következő oldalakon olvasható.

---

<sup>4</sup> <https://vansegitsegitseg.im.gov.hu/emberkereskedelem-es-aldozatsegites-nemet-szakemberek-latogattak-meg-a-budapesti-aldozatsegito-kozpontot/>

## AZONOSÍTÁS

**Felelős hatóságok/szervezetek:** tanácsadó központok, rendőrség, szociális szolgáltatók, védett szálláshelyek, de helyi közösségek is fontos szerepet játszanak az áldozatok mielőbbi azonosításában. Az áldozati státuszról szóló hivatalos igazolást a rendvédelmi szervek állítják ki.

**A folyamat:** azonosító beszélgetés (*'screening interview'*) és azonnali segítségnyújtás az áldozat szükségleteinek megfelelően. A formális folyamat szerint egy indikátorlista alapján lefolytatott azonosító beszélgetést követően megtörténik a rendőrségre való továbbirányítás, ahol kiadják a hivatalos igazolást az áldozati státuszról. Innentől számítva kezdődik a gondolkodási idő (jellemzően 6 hónap), mely során az áldozat eldöntheti, hogy együttműködik-e a hatóságokkal. Ez idő alatt hozzáfér a különféle áldozatsegítő szolgáltatásokhoz.

Az is előfordulhat, hogy a rendőrség referálja a tanácsadó központok felé az áldozatot. Az erre szakosodott központok információval látják el az áldozatot a jogaival kapcsolatban, pszichoszociális segítséget nyújtanak, tájékoztatják a büntetőeljárás folyamatáról, szállást szerveznek neki, és segítenek hozzáférést biztosítani számára egyéb szolgáltatásokhoz.

## BÜNTETŐJOGI ÉS POLGÁRI JOGI ELJÁRÁSOK

**Felelős hatóságok/szervezetek:** rendőrség, ügyészség, szociális munkások

**A folyamat:** az áldozat meghallgatása biztonságos környezetben kell, hogy történjen. Ezután kezdődik a nyomozás, majd annak lezárása után kerül át az ügy az ügyészségre, majd pedig esetlegesen a bíróságra. A büntetőeljárás során kiemelten fontos az áldozatok érzelmi támogatása, hogy amennyire lehetséges, megelőzhető legyen a retraumatizáció.

Az áldozatok számára elérhető ingyenes jogi tanácsadás, ám azt külön kérvényezniük kell. Az állam által kijelölt ügyvédek sok esetben sajnos nem eléggé képzettek az emberkereskedelemmel kapcsolatos ügyek terén.

Kártérítés megítélése polgári jogi eljárások végén lehetséges, ám ritka.

**Kockázatok:** a jogi eljárások hosszú időt ölelhetnek fel. Ez idő alatt az áldozatok nagy része hazatér a származási országába, majd pedig eltűnik a külföldi hatóságok és segítő szervezetek látóköréből, így pedig az ügy lezárásra kerül. Elképzelhető, hogy az ügyészség nem emberkereskedelem, hanem más bűncselekmény kapcsán indít eljárást, ám így az áldozati státuszuk kerül veszélybe, ami megnehezíti a szociális szolgáltatásokhoz és juttatásokhoz való hozzájutást.

## HAZATÉRÉS MAGYARORSZÁGRA

**Résztevő hatóságok/szervezetek:** IOM, konzuli szolgálatok, német civil szervezetek, magyar áldozatsegítő szervezetek (ideértve a védett házakat működtető szervezeteket), OKIT.

**Kockázatok:** vannak áldozatok, akik nem akarnak kapcsolatba kerülni semmilyen magyar hatósággal vagy szervezettel, például korábbi negatív tapasztalataik miatt, ezért is fontos a

területen dolgozó német és magyar szervezetek közti minél szorosabb együttműködés és bizalom kialakítása, hiszen ez is hozzá tud járulni ahhoz, hogy hiteles és megbízható információkat kapjanak az áldozatok a hazatérésük előtt az itthon számukra elérhető szolgáltatásokról és támogatási formákról.